

TRI SVETY

Duševný svet

k meditácii č. 307 a 308

Človek si často mimovoľne predstavuje „vyššie orgány“ ako príliš podobné fyzickým. Treba si však ujasniť, že u týchto orgánov máme do činenia s duchovnými alebo duševnými útvarmi. Preto nemožno očakávať, že to, čo človek vníma vo vyšších svetoch, je len hmlistou zriedenou materiálnosťou. Pokiaľ bude mať človek takéto očakávania, nikdy nebude schopný dospieť k jasnej predstave o tom, čo je vlastne myslené pojmom „vyššie svety“. Pre mnohých ľudí by nebolo až také ťažké, ako to v skutočnosti je, dozvedieť sa niečo o týchto „vyšších svetoch“ – aj keď spočiatku len to najzákladnejšie –, keby si nepredstavovali, že to, čo majú vnímať, musí byť zase niečo fyzikálne, len jemnejšie. Keďže predpokladajú niečo také, spravidla nechcú vôbec uznať, o čo skutočne ide. Považujú to za neskutočné, necítia to ako niečo, čo by ich uspokojovalo a podobne. Vyššie stupne duchovného vývoja sú zaiste ťažko prístupné; no stupeň, ktorý postačí na to, aby spoznal podstatu duchovného sveta – a to je už veľa –, nie je až tak ťažko dosiahnuteľný, len keby sa najprv oslobodil od predsudku, ktorý spočíva v tom, že by si duševné a duchovné opäť predstavoval len ako niečo jemnejšie fyzické.

Tak ako nepoznáme človeka úplne, ak máme iba predstavu o jeho fyzickom vonkajšku, tak nepoznáme ani svet, ktorý nás obklopuje, ak vieme o ňom iba to, čo nám odhaľujú fyzické zmysly. A tak ako fotografia sa stáva pre nás zrozumiteľnou a živou, keď sa zblížime s fotografovanou osobou natoľko, že spoznáme aj jej dušu, tak aj fyzický svet môžeme skutočne pochopiť len vtedy, keď spoznáme jeho duševný a duchovný základ. Preto je vhodné najprv tu hovoriť o vyšších svetoch, o duševnom a duchovnom, a až potom posudzovať fyzický svet z duchovno-vedného hľadiska.

Hovoriť o vyšších svetoch v súčasnej kultúrnej epoche predstavuje určité ťažkosti. Pretože táto kultúrna epocha je predovšetkým významná v poznaní a ovládaní fyzického sveta. Naše slová pôvodne nadobudli svoj charakter a význam vo vzťahu k tomuto fyzickému svetu. Treba však používať tieto bežné slová, aby človek nadviazal na to, čo mu je známe. To však otvára dvere nedorozumeniam u tých, ktorí sa chcú spoliehať iba na svoje vonkajšie zmysly.

Niektoré veci možno spočiatku vyjadriť a naznačiť len prostredníctvom podobenstiev. Ale tak to musí byť, lebo takéto podobenstvá sú prostriedkom, prostredníctvom ktorého je človek najprv nasmerovaný k týmto vyšším svetom a prostredníctvom ktorého je podporované jeho vlastné

povznesenie k nim. (O tomto povznesení bude reč v neskoršej kapitole, v ktorej sa bude hovoriť o výcviku duševných a duchovných orgánov vnímania. Najprv by mal človek nadobudnúť vedomosti o vyšších svetoch prostredníctvom podobenstiev. Potom môže uvažovať o tom, ako si vytvoriť vlastné nahliadanie do nich.)

Tak ako látky a sily, ktoré tvoria a ovládajú náš žalúdok, srdce, pľúca, mozog a tak ďalej, pochádzajú z fyzického sveta, tak aj naše duševné vlastnosti, naše pudy, túžby, pocity, vášne, želania, citové vnemy a tak ďalej pochádzajú z duševného sveta. Ľudská duša je súčasťou tohto duševného sveta, tak ako je telo súčasťou fyzického sveta. Ak chceme najprv uviesť rozdiel medzi fyzickým svetom a svetom duše, môžeme povedať, že ten druhý, pokiaľ ide o všetky jeho veci a bytosti, je oveľa jemnejší, pohyblivejší a tvárlivejší než ten prvý. Treba si však ujasniť, že keď vstúpime do sveta duše, vstúpime do sveta, ktorý je voči fyzickému svetu úplne nový. Ak teda v tomto ohľade hovoríme o hrubšom a jemnejšom, musíme si uvedomiť, že ide o porovnanie dvoch vecí, ktoré sú však zásadne odlišné. Tak je to so všetkým, čo sa o svete duší hovorí slovami, ktoré sú prevzaté z fyzickej telesnosti. Ak to vezmeme do úvahy, môžeme povedať, že útvary a bytosti sveta duší sú taktiež zložené z duševných látok a taktiež sú riadené duševnými silami, ako je to vo fyzickom svete s fyzickými látkami a silami.

[meditácia č. 307](#) < späť

[meditácia č. 308](#) < späť

[predošlá časť textu](#) < späť --- ďalej > [pokračovanie textu](#)

celý text: Rudolf Steiner - Teozofia, TRI SVETY, I. [Duševný svet](#) - celá kapitola